

Сыныпта
2 көрме

Бичаат-консольская коллектива ССКП КН Пленумун уураабынан өрө нүүрүллэн 1976 сылы ситиһинилээхтик түмүктүүр өксүүлээх вахтаба турунна.

ССРС Верховнай Советын бэлхис сессиятыг ар

Сессия үлэтин сэлдээн ыттар.

Үерэх, үрдүкү оскуолалар уонна научнай
учреждениелар үлэһиттэрин профсоюзун рай-
комун конференциятыгар 9 килмэ тыл эттэ.
Профсоюз райкомун председателинан А. П.
Баранкова иккистээн талылдына.

Уон бэһис ыһырыылаах оройуоннаабы Совет онус сессията
ИТИРИКТЭЭҢИНИ УТАРЫ БҮТТҮҮН ТУРУНУОХХА

Үлэйнсгэр депутаттарын оройнооноор Советын X сессийгээр «Итирхэтээний уонна алкооголук утары охсубууга ССКҮ КК уонна ССРС Министрдарын Советын Тураахтарын олоххо киллэрингэ оройуонга балар итэҕэстэри партия XXV съездин тураахтарын олоххо киллэрингэ сибэҕэстээн туоратар дыһалларга олохтоох Советтар сорууттарын түстэринэн» бөлүтүөккэ дакылааты райсовет исполкомун председателин солбууначчы депутат **А. Е. Филиппов** өтөрдө. Мантан адыра дакылааттан уонна кэпсэтингэ кыттыбыттар элбиксириттэн кылгатын бачээттибит.

— Билэгийн бичлэмээр үзэ дэсг
синаланинати, социалистической
бичрэг олоруу бичлэмбэлээр
курсуубайдыг мэднэ, күлүгүннэ-
нин, ээр буруу олоруу үксэ
арыгынтан, итирктээнтинэн сэг
бөөстөх. Дэс, эд иһин общество-
да улахан бөөртүлэх, кулдан
содуулах бу көстүүнү утары ох-
сууһуну күүһүрдэр дьаһаллар тус-
тарынан илэл көпөтүн, нэлмилэ-
һа бүтүүнүн түрүнүүтэ наада.

Сотерууларга партиа райкомун
бөөртө итирктээнини уонна алко-
бэлланы утары охсууһуну күүһүр-
дэр түһүмэ бөлүһүрүбү көрбүтэ.
Бу бөлүһүрүс билигин оройуон
үрдүнүн бөлүгүн дьүүлдэбэ тү-
үрү.

Итгэрийнхний уонна алког
лизмы утары охсууута ССКН
НК 1972 с. уурава тахсыбыты
кэнигтэн оройуонга көккө үлэ
лэр ытыллыбыттара. Оройуон
Советын исполкомутар 4 төгүл
бөйүрүөстөр көрүлүбүттөрө, ил
бэлэниэ муниһара 30-тан тах
сата ытыллыбыты, сельсоветтар
сессияларыгар, – исполкомнарыгар
дүүэллэнчлибэти, суутсимизастыа
органыранан правөөдөлөр дитыгэ
семинарлар, бэснэдэлэр, дакылаат
тар өтөйүлүбүттара.

Өдгийн баран итирхээний уошаа аялгоолонг буруйг өнгөрүү сүрэн бичигчид бусдын тухайн хэргийн эсрэг дургийн хэргийн хатнаа туруу, бичигч эсрэг өдгөр үлэнт толоруу аялган сийнхээний тухайлуур.

РСФСР Верховный Советын
Президиумун Ийлагдын атохто
кылларынга орунун бари мада-
лымнарыгар арыгнын атытла-
нын бароодог биригеметигар олох

төгмнута. Ол гэмнэл баран райНО
салаалтата (председатель Н. А. Се
менов) ведомственный интернаэска
охтон арыгы атылтыг, ол пингэр
үрлүк кыраадыстаах водка, спирт
атылаланылтын нээмэийн 2,12 бы
рыфыан үлдэтэр. Интернаэ-оскуо
ла, промкомбинат, Маддыхаси, Гор
ба марафылыоннарыгар арыгыны
атылаланын бобулдубута хаттаан
атыллынар буолла. Бу үлэ тэрээ
ллийн интерэстэрийн сокуону кайа
туран, чыпчэки суолтунан барыы
сэмэлдэнэх кэрнэгээх.

Оройуонга итириктээһинтэн сибээстээх холуобунай бүрүһү өнөрүт, общественнай бэрээдэги кини ахсаан өтүүнүн аччалбага, өлүһүгэр ыарахан характердаах бүрүһү өнөрүт көрүгүэрицтэн, өрдүк маччатар ортолорулар улаатымта кинини дыксиннарар. Итириктээн күлүгүннээһин Сүбүруускай, Карл Маркс, Эрилик Эристин аатынан сөнхөстэргэ, «Якутколхозстрой» ТМУ-гар, мелиорация ПМК-гар, «Сельхозтехника» оройуоннаабы холбоһугар РадПО-ба, 13 №-дөөх СПТУ-ба элбэхтик таһаарыллар.

Итирктэйһин туһуттан хронической алкогеликтар ахсааннара абилланта буолар. Кэлин 3—4 сылларга К. Г. Санников салайытынан наркологической кабинет үлэлээн элбэх киһини эмтээтэ. Алкогеликтары чуолкайдаатын, контурууолга ылым үлэлэрэ бардылар. Эмтээнит 124 киһи көнөрүөнүн обществога туһалаах дьон буолулар. Кыһалартан Бытаанахтан И. П. Собакин, Мугудайтан В. В. Коркин бастыг үлэһит, обществоһин, дьон сөргө ытыгыбыллар ылар буолулар.

Өд эрээри билигтүн да өмтөнөн
баран хатгаан ихэн дьон үтөө гэс
гүмдүн быһа хаамныт, сытыган
олөхтөн сырдыкка ууруллубут та
айыаларын халты үнтэббит, тугас
аймахтарын тэйлһинит, туһата суох
смыс от буолубуттар элбэхтэр,
Эдэр аралар Н. Андреев, Р. Сав-
вин (Диринг), Ф. Барашков (Кы-
таанах), Д. Потапов (Чурашчы),
М. Дуранен, Р. Кривошапкин
(Болтоно), эдэр ийэлэр А. Козло-
ва (Сылан), С. Итицана (Чураш-
чы) арыгы дьахтытар ылардылар.
Кинилэр өбө дууһатыгар абаны
сатаны, мэр баттык санаалары,
майгы-сигиси төлүтүтүүтүн үөснэ-
тааллар. Ити ыччыкка кударан со-
дуллаах.

Дакымаатчыг штинтен салгын
орейуонга таһаардылыгыт ыар
буурьдартан, суут ыскамыкына
гыгар олорбуттары сипжана көп-
сэтэ. Ыар буурьдары өгөрбүт
Н. Шарин, Н. Давыдов, Г. Пота-
пов, С. Сергеев, былаат органа-
рыгар, дружинниктарга утарсы-
быт Г. Шпиль, Н. Шестаков, Ф.
Нустинев уо. д. а. дыну барыгын
көрдүлэр.

Саястарын сэтгэлдээ оёолор ортолорулар — үөрөнөөччилэртэ, СПТУ курсанналарга, үлээнир мичкэки итирхэтээни өтөн хамринта мичкэти үрэтэнгэ-нигэнгэ марахагтары үсхэтэр. Ааспыт сэллэргэ оскүөд оёолорун ортолорулар арылалхайн Хайахсыт, Диринг, Мугудай, Сылан өртө оёуолааларыгар таһаарылхайна.

Арысташыр дым-тэргэн учу-
тгар кннрбит Иннокентий, Евдо-
кия Дьяконостар IV кылааска
үөрэнэр уодаларын Гошаны иити-
ниң төрүт дьарыктаминаттар. Уол
таах сымдыр. Ол түмүгөр үөрүү-
нан - дьарыктамыга арыстыны.
Оройуон учууталлара саастарын
ситэ илик аралар бүрүйү оңоруу-
ларын, арыгыта ыларгыларын
утары дининик хөрүйдн туран,
санаттан санга интэр үлэ көрүү-
нэрин булан, активы туһанал, те-
реппуттарга, общественноска ти-
рөннн айымнылаахтык үлэдиэх-
тээхтөр.

Техника үлэйттерин, чааһинай массыннаахтар, ордуи мотэ циклаахтар ортолэрутар суол быраабылалрын тутуһу хайа да еттүнэн көрдөбүлгэ өшнэттэбэт. Суолга холочуйан баран айаннааһын түмүтөр үгүс авариялар тахсаллар. Суол быраабылалтын кэһиниһиң бийыл тодус өйөт

Давкылааты дууллааһынга баста-
ннан тых эинтэ райсовет ис-
полкомун ис дыһалаа оттодун
начальнига депутат А. И. СЛЕП-
ЦОВ итириктээһин уонна алко-
голизмы утары охсуһууга тахсы-
быт сага уураахтар иһиллээһинэ
бүтүүһүн болдомтоһун талды-
быттарын бөлүктөргө, Сельской
Советтар бу үлгө утумнаахтын
үлээбэттөрүн түмүтөр арыт-
лааһынтан сыбээстөөн бөрөздөһү
кэһин сорох дүүл эмсизэ ара-
быт, ардыттар элбик. Итинник
быһыныы туоратыла кытаанах
контурдуу, прайылы олохтуур
соруктарга тохтоото.

Аргументтары жетте бирдин-
эззи үлени күүбүрдүү, хас бир-
дин эмтэммат дону көтөкү к-
рүү, кинилер салым эмтөмнел-
ри ситинин заада. Обществелнай
барзодогү көһи гүбүлэттин пол-
лектив дүүүлүгөр туруран кэм-
тер сирездөө-характаан нил өхө.
Итириктөөһини утары общесвен-
ноһи бүтүүнү туруворухка.

[illegible]

Оройуоннааҕы элтиир-санктар-
ай холбохун кылаабынай араа-
с Н. Пермяков итириктэ-
ни күүрөйүтүгэр сыбай-
алар, араас бырааһынньыктар,
интэриһинер балысхан арыгы

29 жилий праватын байдлыгтаа. Би би олуудлах уонна эчэгшилээх авариылар ордуу Эрилик Эристин Субуруускай ааттарынан совхоз гарга, райПО-го, «Якутсельстрой» ТМУ гар тайаарыллалар. Суо-быраабылатын кэний улахан өттө арыгыттан сибээстээх.

Дэбровольнай народнай дружна
налар хөжжэлэригөөр 670 киши
баар. Дружина начальниктарыгтар
сонгох иймэ өгчүлүлүбүтэ, ол
эрээри кишилэр нэлтэхтүк үлэ
дүүлээрин туһунан сугилалар
киригээлэр.

Авсмыг сэлгэ тэрилтээрэг дэснийлинийнэ группалара тэрил-
либиттэра. Ол эрээри ижилэр сөн-
гөөх үлэни мыйшаттар. Маныхала
үлэни тэрийнэх кэрингээхит.

Райсовет нисволкомун итирктээниин утары охсуур комиссиата (председатель Е. Н. Борисова) бйлааннаах үлэни ыыпват. Арыгыны атыллааһыны бэрэздэктээһин, кытаанах арыгыны атыллаһы аминитивн тутуууннары аминистративнай уонна общественнай тарйатэлэр үлэлэрин координациялааһын бу комиссиянан ытыллыхтаах. Састарын ситэ динк оролор дьыалаларын корор районполком комиссията (председатель А. Е. Филиппов) үлэтигэр элбэх итэвэстэр бааллар.

Итирктэһини уонна алкоглизми утары эхсүүһү ордуу мөлтөхтүк Болтоно сельсоветын исполкомунан ыгытталар (председатель М. Д. Кронникова). Болтонолор общественной бөһөдөгү харыстааһымга, арыгылааһыны суох оҥорууга ыгырымы таһаарыттары кутан уостарыны синадийза.

Итирхтээгийн үеэрээ алкохолыг

Х Х Х

ийшилээх шигшмэлчлалара ошубай
мнэстэни илар буолла дэстэ
Онон бу түгэниэри утары айдо-
гүүлээх үлэ мнэстэлиэхтээх. Оро-
йуонига Наркологический көмө
көмө сэлдэрлэа мнэстэлиа, ол
эрэри көдүүһа кыра. Туһаан-
лаах тэрилтэлэр алкогалызма
мөтөттэриини эрэ тэриэлэлэр. Бу
ийин эмтэнин процедуратын то-
лору биригитин көтээн көрүүнү
олдохтооботтор, ол түмүгөр ситэ
эмтэмэниэ хаттаан ийин чааста-
гык таһаарыллар. Ити мнэстэни
хас биридди эмтэммит алкогали-
ни Советтар, туһаанлаах тэригэ-
лэр көтээн көрүүлэрэ тэрилхи-
ни модьуйар.

— Административной организацией итириктирбени уонна кини содуларын утары быһаарыах, утумунах үлэни ыһталлар. — дэти народнай судууна М. Д. ПОПОВ. Бу үлэргэ улаахха нөмүгү культунай-сирдэтэр тэриэстэр, спортнай обществолор оҥоруохтаахтар. Хас кулууп ахсынныналланы атырарыкка быһаарыах үлэни ыһтыахха, обществнай бэрэздэги көбүөтчиллэри, экологиктары утары охсуһууга аналлаах муунунтары тэрийиэхтэ. Спортнай саваларга араас экипиастары бастыйааһыахха үлэтиэхтэ. Күһүнүгү, сааскы ыйларга катоктары тэрийиэхтэ. Ыччаттар илгээг кэмэрини көдүүсүлүөхтэ, аһаардарыгар илгээсүлү арыһыахха. Ити барыта ырыһааһыны аччытыга көмүсүөх буолуо эгэ.

Райсовет исполкөмүм шөруот
өрадириштиягэр отделин сабиз
иссай депутат Д. П. ЧЕЧЕВУ,
ОВ атириктээһини утары охсу
ууга окулалар коллективтарын
руководлары туһунан киэһини
ырдатан туран, оҕолорун итинни
ө кыһаммат төрөшүүтэри сөл
өөх эппиэтинэскэ тардары Иаа
лаарынан бахта. Итинтэн саа
кына кини орто үөһэри бүтүрбөтөх

ня утары үлэни тэрийнэгэ үлэ коллективтарын нитэр, күнэйэр орууларын үрдүгүн соруга туарар. Үлэ коллектива холобур буолар тэртүтү тэрийэргэ үрдүк өбөнөө-тэнигибэллери ылынан, кыадым-баты да кыйларга тэрийэр үлэ кинигэнигэ хатаар.

Оройуон наһилинньатын үстөн иккитин 30 тар дьэри састаах аччат ыларын болломтово млан, кини политической-этүүн сэргэх буолуутун, бүтүүн орто үөрэхтэһини сокуонун булгуччу толоруууу, салгы үөрэниини тарыйыахтаахпыт.

Ийриктээшвин утары охсуһар оройуон Советын, сельсовет исполкомнарын социалистическай сокуоннаска бастайааннай көмөһүнэлэрэ арыгыны этымааһын бэрээдэтин тутуһуунарымыта, ийриктээһинитан тахсар буруйу өгөрүүнү утары общественность күүһүн түмүүтэ, административнай органныр кытта үлэлэрин дүөрөлөөһингэ кирип, бөлөһүннөөх үлэни тэрийиһэлэрэ ситиһиллээхтээх.

Обществeнный тэрийтэдэр үлдэ-
ригэр гэрэнээччидэр уонна үлдэ-
шир Мэчат ортолоругар интар
үлээн тэрийингэ, квалифицирова-
най методическай комону онгорор
сналлаах ДНД, табиарыстын суут-
тар, дахталлар советтарын, үөрэх
үлэингитэрин теоретическай-практи-
ческай конференцияларын, семина-
рлардын тэрийинэххэ.

Нэвчилэвчлэлийн ололор снршан нитэр үлэрэ сайдылваах социалистический общества киин оруулуп, таһымны, киин идеалларын түһууан дэонго тиймиймтэ үлэ киэнгик тэридлэхтэх.

үлээшр мчхаттарга советтар ка-
ме олгосон хайнаатар да орто үөр-
эл бүтээгээриний тэрийлэллэригэр
соруугтары түрүүрэл.

Оройуон прокурора А. Т. КУД-
КОВСКАЯ сокуону билбэттэн, са-
аан туһамматтан арыллыытыр
утары охсуууга миэстэ сым-
нааһынар тахсаллар 1989,
совхозтар дирекциялара, парт-
комнар, торгусталар сайааычы-
лара административнай органнар
ыһыныт представителлэригэр
тутатына аһыһтэн, дыһад ыһа
ыһытыр кирикалаата. Итин-
гэн салгыс кири сайаар улааты-
тар арыллыаһы танаарар тү-
бүтүрүгү кытаанах прдбили
туруорор сөһөөтүн, маныха со-
рох совхозтарга ситэ суох сы-
а бариллэрин биллэрэһэ.

[illegible]

Соссида маня тайнаан депутаттар райсовет исполкомун председатели Р. Р. ВУРНАШЕВ, ССКП райкомун бастагы секретара А. П. ЛИСТИКОВ итирээтинин тара охсуууга баар итээстери уораттыгы уонна ииники согууларга туһалык улахан этиилэри бардулар.

КЫҢЫЛ ЗНАМЯЛААХ СИБИИРДЭЭБИ БАЙЯННАЙ УОГУРУН.
Буйуунар бэйбүсү маастарыстыбаны үчүгэйдик багылыллар,
бэйлэрин социалистическэй эбэһэстелистибэлэрин толорого дуу-
лаллар. Билигин коммунист старшай лейтенант Николай Шахтарин
хаммаккалыыр нострелновскай батальона муоталаһы инники кү-
нүгэр иһэр.

Симфонка: нотострелонгар занятие хэнигэр.

С. ДЯТЛОВ фотота- ССТА фотохрониката.

МАГАДАНСКАЯ УОБАЛАС: Хал-
лыма автотрассата 3 тыһыынча
километр сиргэ тайаан сытар.
Трасса Нагаевскайдаабы өрүс
пордугтан сабаланаар уонна уо-
балас сэттэ оройуоннарыгар баар
нуораттары, бөһүөлэктэри, руд-
никтары, комбинаттары, Халыма
таалы гидроэлектростанцияны
көһүтөлүүр. Бу трассанан уоба-

лас наадылар таһаарынан 97 бы-
рыһыана таһыллар.

СНИМОКТАРГА: хаҥас — Бо-
релөхтөөбү автобазы социалис-
тической куоталаһыыга бастаа
быт шофердара Валентин Ники-
тин (хаҥас) уонна Юрий Холодо-
С. БЕЛЯВОЙ фотота.
СССР фотохрониката-

Сүөһүэ — ичиэс, тотоойу кыстыны!

ИТЭБЭСТЭРИ ХАТЫЛААБАТ ТУНУГАР

Листыг сэл нэгтгээр суу-
хуу хөрүүд-итгигээ Сүб-
руусский патынан согоз Хо-
милтагын отделецтыг о-
р (управляющей И. Я. Чичи-
гаров, суогу итгигийн бири-
гдэшир Г. Х. Новгородов)
гулбуллубат итгэстэр га-
барилланнар мичат суогу
арьданаахына, дүрдэицэ
наастай буглуга. Мэлгэ
тууртгад муузоо үгэмниг
сүүлээр коньютэн олуурдэ
сөймнги мидарга ажэ са-
лпан барьга. Ол барьга
хэсэг 15875 сол. сүмнэ-
лэт нөхөөмө гэлцэтэ.

Хүснэгт гэрээжиллээр эл-
лэлтэ суох сыйсанааһын
туоратын народнай хонту-
руол комитетга хас да тезуу-
рейдалуур ыһыллы, онуота
туһааннаах уураагтар ыһы-
лыбыттара. Ол икүсэр ити
уһаа ахтымыгыт хором-
ныгтан 5203 солк. суумала-
да эрз тейбураа түһөрүлү-
бүтүн народнай хонтуруол
оройдоннаары комитетга сый-
һаном ахтыта уонна советс
дирекциятын бу дьыаланы
тагтаан көрөрүсэр, буруу-
даагартан тахсыбыт "ночо-
го" толору ирдээн ыһааһы-
гар соруудааһыта. Олтон
ыһага икки ыһтан ордуу көм
ыһага да, мамыһаа туох да
дөһөл ыһааһа иһик.

Билимийн бодон хотуу-
гуудыг татгалзахтэй шинжтэй
отделение салалтаг ферма-
лар хотонхорун өрхүүнийн
хүн оюуха аналмтэй авно-
лорго сэлхэрбита. Пти үл-
лэр сейын эрбэттэн ыгтал-
мтэгаах эдилэр. Ол эрзри
авнолар тух да бочумнаа
үлэн ыгмтэгаахара. Онол ол
үлэс үмүрүйбүтүн кинмтгэн
эр капиталнай уонна быс-
гах өрхүүнийри сэлхэрбита-
гала.

Коммунист Ф. Ф. Батарин
заснога Туулума ферматын
чөлүүр тулурбита. Лалалды
ферматтар арытгаз муотга-
лаз хотон койлорун кыдан
иристалакка эрз бугаиди
спилытара. Кыстыкка бала-
ныкына общественность куу-
ба туланыламыга, хас да та-
туу маассабай субютуунык-
тар тариалыттар. Ол түмү-
р орто уакка арытгаз
иристалак хотоннорго бо-
ромнор алтынны 1 күнүз
ириштиттар. Отгон сөлүу ба-
мга бу ай 18 күнүз кы-
стыр хотонун билбуга.

Ол эрээр бийлснээс хам-
гийнхаа тэрэгнүүлээгчтэй ний-
цээж мөргөмжлөхтэй сайханла-
хыг баарын нэгдлийн хонгу-
уул хоног зооглохын хамта-
ар өөрсдийн ажилыг гүйцэт-
гэж байгаа аж. Ол

гүмүз Хатым сельсоветын
исполкомдун көрүлгөн туура
дүйнөлөрү ыкмы билигем
миз. Оттон исполком ити га-
наприти быкармита дайда
голорулам илэрин бэрэбэр-
кэлэн көрүүз туоретилла
илик итэвэстэр нэм да баа-
лар биллибизэ уонна отделе-
мис саламататылар олору туо-
рата охсорго кэккэ практиче-
скай дьахаллар олохунулубу-
тара, фермаларга курулам-
мээр субэотунньуктар ытыл-
лыбыггара. Ол да үрдүмүн
тотоннору сыбааһын олус
дүйнөбүтэ.

Кыстыкка кайриһа мөлгө туруктаах 150 борооннор баалара. Ити борооннорго уонна ороһу кыайдыһа кыстык бастагы кринэриттэн калыҥ-тынан үтү аһарһин, олохх үтү баһаммак биэрһи кыал-лыбатаҕа диктэһе калба. Сир отторун хаччытыбата эһил мөлгөһ этэ. Оттон баһаан айык бастагы хаймһаах, тыаллаах куннорһуэр аһаһс хотонго турбуг борооннор үлүмһуһаннар 22-рэ кенһу-нэн олбута.

Үеһээ ахтыллыбыг иикитэ
ытыллыбыг рейдэ кэмизэр—
нон хонун иһизэр—молгол ту-
руктааг 6 борзон олбута.

Билигшн бороонногдо ураты
болгоомгону ууруулга, көрүү-
ну-истиини мичийнээхэ. Ор-
дук эбхи айылын хуусэ
сигатини горийнээхэ, огтои
олус малтукор өгүүлэрин
хубодай көрүүгэ, алатыла
гуруруулга. Маммала зово-
геримарнай үлэйттер эмэ
сыйамаи турон-мелматтарин
идада.

Кысгак жайдак турунган
мен ишканалар, азыркы бербир-
бирден, старшайдар болуп би-
ри-бирдин информациясын
истен солтош дыйалы, көмө-
гү өткөрүп алынып отдалыны
алалыгы, сельсовет ишканалары
көмөгүз турунган.

Отгон алексеевскай дар
хүрмэлэрин ойбоһуну, ба-
мынкармын батыһыны, онон
ас бирдхи сүсүһүт уюкка
ерма коллектив кыстын үс-
тэ чолчу абхэзэтистиб-
лэз буюуутун олоһтоо нар-
һыйнай, профсоюзнай итгэл-
э нөхсөмөлсөй төрүтэлэр
арһыр, онон социалистиче-
скэй күрүтэлэһыны күнэ да-
һаһыһынар гына доһу-
тассабай үлэни ыһтар абэ-
хэстээттар.

Н. СОЛОВЬЕВ,
Х Хатылытаабы группатын
председатель.

БАРЫ КЫАХТАР
ТОЛОРУ БААЛЛАР

Бастың сылғыһыттар республикатаағы с ү б э мунһахтарыттан

Чигчиги сыгнаазах эмис миньнгэс, өссө эрр эгинир дэайыааах эги, биир оиуук сыгнаабылаз ылар уохтоах ыамы илэ биирэр, кырдык да айылар бэйэтин оготун — сылагыны итүтүннэн үгүс норуоттар өбүгэ сапаттан дьарыктаааалар. Оттон СССР XXV съезигэр сылагы итүтүтүн салгыы сайыинаарыыга биир ботчумнаах суолта ууруз-уурухтаага бэлэстэмнигэ, киинитэн эти ыламыны үрдүтүгэ зоналарынан кэскиллээх үлэ ыгтыллыахтаага ыйыллыбыта. Бу биир барыстаах салаа минки сайдыытын бөһүрүүнэ съезд историческай докумуунтар сөгтөөх министрн ылабытын сылгы итүтүтүн дьылаатын быһаччы быһаарааччылар — сылгыһытар улахан астынымынан көрсүбүттэ-рэ.

Ус орденнаах Сахабыт сиригэр 156 тыһыынча сыспай сиэлээ- би 1300 сылгыны көрөр-истар. Сылгыбыт ахсаанынан билигин Российской Федерации үрдүнэ бастагы мүнөстөн ылабыт. Бу саама хаһаайыстыбаны тугаах боппуруоһунан сыаналаан 1963 сыллаахха Саха АССР Верховнай Советын сессията анаан ил-нээн көрбүтэ, иккэн уураагы ылыммыта. Оттон ылатта 13 сыла ааста. Ити көмгө сылгы ахсаана 17,5 тыһыынчаанан элбээтэ, төрүүр биз сылгы уопсай ахсааныттан ылар крээтэ 8 бырыһыанынан улаатта, билигин 51,3 быры- ыһанга тэтиээтэ, оттон сылгы этин оһоргу иккэн төгүлүнэн үрдээтэ. Сылгы этин государство- ба туттарыы кээмэйэ сыалата үүнэн ибэр, сыаната буоллармы- на ынах сүөһү тиэнигэр чуу- лаата уонна саха сылгытын этэ- тас эриэтигэр тахсан улахан би- лиэриэли ылда.

Республика салгыялматара ити үйбөз ахтылманын сыйынаралар көрдөрүүлэрин айыннылаахтык үлэлээн ситиспиттөрө чакчы. Итилэр өссө үрдүк кэрдистээх буюуохтарыа кыйаф-хото туппатах оруттартыт, таама туһаама-тах кыахтарбыт баалларыа ту-уунаа уонна салгы иитиитин чыг-гөрүүккэ олобураа көдүүстээх-тик салгыа сайыннарыа тойон-гэргэ боппууостарыа таарыйаа муһуһаа кыттылаахтара киэ-ник көпсөттүлэр.

Ол кәсіптің кишілгер кұлуы деловый тахисытын таһыма турна. Хас сүүстүү бизнестен төрөбү ылымы аасныт пяталетка сылла-рыгар 45-тан 70 бырыһман икки ардыгар бизнестен абыт. Ити аала хас сыл ахсын 20—25 таһымына төрүүр саастаах бизнестен кұлуу мабатаһыт. Оттон ити сылларга Өлүнэ сүнүүн, Дьаа-ты эгэрин, Булуу бөлөх оро-буоннарын бдстияг сылгатаһыта. 80-нуу—90-нуу кұлуу ма-бастара эбатар бүтүүн оройбуоннан 39—70 бырыһыаманан түтүспүт-тан аһа бааллар.

Мань кеннерүү дымалата бастаган туран бирбитигер сытар. Кини хукаанын элбетин тәңә халчысыбатын тувсармах туштаахыг, горсей сылгыттан ылар олүүтүн 55 быриһыанга тиэртэхинтиа кулун деловой тахсытын кирага 70 быриһыанынан хапсымах

ныгын сав. Маныха бастынгар
опыттарынаа кудуну алтынны
эй ийнэи ийэгиттөн араары
гөрүүр биэлэри хуспа тутан көрүү
иһатыы сир ахсын олохтонуо
наада. Төрүүбү биэрбэт уонна кыр
дыарас оттуларын сылаата туора
тан иһааха. Оттон үөр аһаарда
рытар динг төрөлкөй төрүүбү
удьүөрдөһү хааннаахтары сүүмэр
днээх, кинилэри өмнө сөпүөх
аһаатыга тургубар көдүүстээрин
түтүһөөххэ.

Салгы интинтин материалнаа баазатын хангатын туһунан кэпэстэр буолбуннугут хас да сым буолла. Ол эрэри эбэх сымталаах киир бөлөх, Бүлүү, Дьаагы да диэки оройуоннарга бу өттүгүн ситэ-хоту дьаһана иликтин. Дынгэр, салгыны көрүү-нети ханна да улахан уратыга суох. Онон типовой туууулары мытаргына турунар киммэт кээлэ. Маныаха үн да көрүлэрин, техника күүһэ да туһаныллара табыгастаарын өйдөөн кимнэр тэриннэр ылсарбыт эрэ наада. Аһылыгынан хлэччыйыны ээсэ быһаарыах таахпыт. Онон огу биэринин тэпэ бүрдүгү, эбисин үүнүрөн салгыга анаан хабаннарбыт олус табыллыах этибит.

Ааспыт биеэ сэлгэ сэл ахтар
3800-тэй—4700-кэ дээрэ сэл-
гыны үүнэтэ сүхх өлөрөн жэлби-
пит дьен нэдэрэннэх дьаалл
Онуоха сьастыганнаах ыарыг
ханнык эмэ дьаллык төрүү да тур-
батах кэнигэр агардас корүү-а-
һыи мөлтөрүүтөн, онгон тэптарон
ырыганнааһын, өһөд тахсыбыт
тан хоромнуу итинник куолабай
үөскэнтэ. Аһы самай дьыкенин-
дээрэ бээр—көннүнөн өлүү би-
лэр маассабайдык төрүүр мйда-
рыгар мууэ үстэргэ буолар, сьы-
үстэга итинник туораабит сьыгь-
үс гьызыттан бирин харниг
иһи мйга тькэсө.

Дэвсгэр сүрьеэ өргөтгөх, мөч чирэнги өргөх, тусгарлах, ханна табыгасталданад бүтэйдэр гутуулах. Бмхата, медикативна үлдэлэр бичлэнгээхүүк мьтан сэлгэ хуар сүрьеэ кэсхидээхүү өргөтгүүнү, сэлгэга аһылык ба затын төрлүнэр бичлэнгээхүүк пьт.

Сылгы боруодатын тупсарымыг утумнаахтык ыларары бөрт сөнкөхтөн аһардылар. Онуоха Бүлүтүмүһүн, Дьаалгы, Халыма ыраа саха хаанынаах атыырдарын булуунуу көрүһөр сөп. Республика да төрүлүһүт өлөм-хөлбөхүктэринэр көмөдөрүн, саха сириһэни ТХНЧИ-тын сүбэлэрин, ыйыттарын туһаннаахха, кыһыттыа олохтуоохха. Бэйэлэрэ туспа балыһаах, техникалаах, үлдьиттээх хэһэсчүтэй ээһэлэр, биригээдэлэр төрүлүһэлэрэ өрдүк барыһаах, ол иһитингэ киириит сүрүһүөх тустаах уонна сылды структуратын дьыһыһахтык тупсарыныа хааччыһаахха.

Уолсайынан да сылгы иттигитин научнай төрүккө өлөүрүн сайынылар кэм үүнө. Ошон сөптөөх база, специалисттар да баалар. Машына нэрэхсбилдээх сарактаанынар бааларын киригип пропагандаламакка эре наара. Кызыс киби доруобулатыгар тулатын ким барыта билер. Бу дыйланы сөргүтүүт эвеналар, о...

деленислэр дьонуннаах омыттары
эмиэ бээр. Онтон коло атын үөс-
кэтин, сүүрүк аттары саймына-
рыы эмин барт бөрүкүтү сүөх тү-
рунтаах. Аляксеевскай, Аяна,
Чурапчы курдук сүүрүк аттаах
оройуоннар рациональнай спорт
бу көрүлүп тумнууга хааларбыт-
тары сөнкө сэмэлениэ. Итилари
сүрүнүүрүгэ, олохтуурга көккэ,
сирдээх атыллар олохтунуналар.

Сылгыныгеттар ноборуускаларын, хамнастарын уонна эбии төлөбүрдэрин нарытыларга, кинилэри маҕернальнай, культурнай уонна элэх-дьаһах өлүүнөн хааччылыыга бэйэр итэрэстэри туоратарга тыл аһит дьон аһиэ бэрт сөнкө тохтоотулар. Оттон эдэр сылгыныгеттара иһитингэ, онуоха наставничества элэхтобуунта элбэх этин киирдэ. Эдэр ыччаты сылгыныгет итэригэр үгүһууга БИСАКС комитеттара кэм да илээ иликтэр. Маһина сөнхөстэр салгалатара да бэрт көрүүнүк сымманыһаһаар.

Ветеринарнай үлэһиттөр сылгыһыттарга көмөлөрүн күүһүрэтэ кэриҥизэхтэр. Оттон соҕхосхтар ахсын үөһө тыа хайалымытыбын үлэстүүлэригэр сылгы интентинан быйааччы дьарыктанар анал үөрөхтөөх специалистар штаттарын көрүнэри олох бөлгөтө модьуйар.

Түндүккө сылгыныктар ортолоругар социалистический куугаланыны кууска тейитерге, ол усудубубаларын зоналарынан көрөн тейитерге, көнөрүлсө сылдыар Кызыл знамжалары олохтуурга дмөн сирээлэх этин кикерсэ.

Өнүккөн өлкөлөрдө республика сындыгына 180 тыңынанча сындыгы сындыгы уюрун, сындыгы 10 тыңынанча-тоннадан итөдөдө суох сындыгы этин оңорон түмүктүү сөрүктөдөдө. Ити олоххо итөрөдө кыахтадын бастын сындыгындар бейбөдөдөдө республика-тады сүбө муннахтарыгар түн-сөн оңорон бигетик бейбөдөдөдөдө.

П. СЕДАЛИЩЕВ,
хатмат анал. нарр.

Австрияда пластмассаттан ге-
фриреаннай дренажнай турбалары
өсгөн таһаарыны баһылаа-
тыр. Наһаа синктээх сир куу-
дарга бу турбалар үгүс ордунтаах-
тар. Синтетическэй матырыйаал-
тан оһоһуллубут турбалар бөдө-
лөр, чэпчилэр, тизэ сылдыр-
га табыгастаахтар. Турбалары
уурарга аналлаах «дренажнай бу-
луук» оһоһуллуна.

СНИМОНКА: сага турба бийр
метрн ыйааһына 150—400
граммга тэнгизээр.

ССТА фотохрониката.

